

Sygnatura akt: I ACz 433/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 kwietnia 2017 roku w Krakowie

sprawy z powództwa D. S.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prokuraturze Okręgowej w Krakowie, Skarbowi Państwa – Prokuraturze Rejonowej (...)w K., E. B., A. W.

o wydanie zakazu

na skutek zażalenia powódki D. S. na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 stycznia 2017 roku, sygn. akt I C 1307/16

postanawia

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie odmówił powódce D. S. ustanowienia pełnomocnika.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy, przywołując treść art. 117 § 1 k.p.c., wskazał, iż w rozpatrywanej sprawie nie zachodzi potrzeba ustanowienia pełnomocnika, albowiem powódka samodzielnie wskazała podstawy swoich żądań, a działając dotychczas samodzielnie w sprawie nie miała problemów w realizowaniu wezwań Sądu. Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że powódki nie można zaliczyć do osób nieporadnych, zaś zainicjowana przez nią sprawa nie ma charakteru skomplikowanego.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła powódka, wnosząc o jego uchylenie. Podniosła, iż Sąd sam zainicjowaną przez nią sprawę w sposób absurdalny, wręcz złośliwy i karygodny, komplikuje, dokonując zwrotu pozwu z przyczyn kuriozalnych. Zarzuciła, że Sąd próbuje pozbyć się sprawy lub nie potrafi jej prowadzić. W ocenie powódki, z uwagi na powyższe okoliczności, pomoc pełnomocnika jest niezbędna.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Prawo strony, będącej osobą fizyczną, do zgłoszenia wniosku o ustanowienie dla niej adwokata lub radcy prawnego wynika z art. 117 § 1 i 2 k.p.c. Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.c., strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Z kolei przepis art. 117 § 2 k.p.c. stanowi, że osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Natomiast w myśl § 5 wymienionego przepisu sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

Prawo do uzyskania pełnomocnika z urzędu przysługuje zatem tylko osobom niezamożnym, dla których opłacenie pomocy prawnej wiązałoby się z uszczerbkiem dla niezbędnego utrzymania i które wykażą powyższe okoliczności.

Nadto tylko tym które, z uwagi na okoliczności przedmiotowe sprawy (np. znaczny stopień skomplikowania), albo okoliczności podmiotowe (np. nieporadność strony, choroba, upośledzenie umysłowe), nie są w stanie samodzielnie brać udziału w postępowaniu. Potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu zachodzi bowiem tylko wtedy, gdy strona znajdująca się w trudnej sytuacji materialnej wnosząca o jego ustanowienie, nie potrafi sobie sama poradzić w prowadzeniu procesu czy też ma trudności w samodzielnym podejmowaniu czynności procesowych (por. wyrok SN z 18.03.2008r., IV CSK 539/07, LEX nr 371829).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że nawet częściowe zwolnienie powódki od kosztów sądowych w sprawie (zwolnienie od opłaty od zażalenia) uzasadnione jej trudną sytuacją materialną, nie przesądza o potrzebie przydzielenia jej pomocy prawnej z urzędu. Rozstrzygać ma bowiem rzeczywista potrzeba ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika w konkretnej sprawie. Taka kontrola jest niezbędna, choćby z uwagi na koszty tej pomocy opłacane z budżetu państwa, czyli pieniędzy podatników.

We wniosku o przydzielenie pomocy prawnej z urzędu powódka wskazywała, że nie jest w stanie zrozumieć wezwań kierowanych do niej przez Sąd. W zażaleniu powódka, chcąc wykazać zasadność wniosku o ustanowienie pełnomocnika, akcentowała, że Sąd Okręgowy, dokonując bezzasadnego zwrotu jej pozwu, skomplikował sprawę oraz dał wyraz chęci pozbycia się sprawy.

Wbrew twierdzeniom skarżącej, powołane przez nią okoliczności nie stanowią przesłanki do podważenia prawidłowego postanowienia Sądu Okręgowego. Przede wszystkim nie można zgodzić się z twierdzeniem, że powódka nie rozumie wezwań kierowanych do niej przez Sąd. Przeczy temu to, że ostatecznie sposób uzupełnienia przez powódkę braków formalnych pozwu został uznany za prawidłowy, o czym świadczy treść postanowienia tutejszego Sądu uchylającego zarządzenie Przewodniczącego posiedzenia w Sądzie Okręgowym w Krakowie o zwrocie pozwu. Ponadto należy mieć na uwadze, że powódka samodzielnie sformułowała pozew, bez pomocy profesjonalisty skorzystała z przysługujących jej w sprawie środków zaskarżenia, samodzielnie sporządziła także wniosek o zwolnienie od opłaty od zażalenia oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sam fakt wydania przez Przewodniczącego posiedzenia w Sądzie Okręgowym zarządzenia o zwrocie pozwu, które następnie zostało uchylone przez Sąd II instancji, nie może świadczyć o stopniu skomplikowania sprawy lub o potrzebie przydzielenia powódce pomocy prawnej z urzędu. Jak słusznie zauważył Sąd I instancji, na obecnym etapie sprawa zainicjowana przez powódkę nie ma skomplikowanego charakteru, nie jest sprawą zawiłą – ani pod względem faktycznym, ani pod względem prawnym, w stopniu przekraczającym umiejętności i możliwości obrony swych praw przez skarżącą. Powódka nie ma problemów z formułowaniem wniosków i przedstawieniem swojego stanowiska w sprawie, jakkolwiek zastrzeżenia wywoływać ostra forma wypowiedzi skarżącej. Wskazuje na to również treść rozpatrywanego zażalenia. W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania jej za osobę nieporadną, wymagającą pomocy profesjonalnego pełnomocnika w prowadzeniu procesu.

Zważywszy na charakter i stopień skomplikowania przedmiotowej sprawy, prawa powódki jako strony procesowej działającej bez profesjonalnego pełnomocnika są w wystarczającym stopniu chronione przez zapewnienie jej możliwości udzielenia przez Sąd, na każdym etapie postępowania, stosownych pouczeń (art. 5 k.p.c.). Jednocześnie powódka powinna mieć na uwadze, że odmowa ustanowienia pełnomocnika na obecnym etapie postępowania nie wyklucza przyznania pomocy prawnej z urzędu, gdyby w toku postępowania okazała się ona rzeczywiście konieczna, a to wobec zaistnienia nowych okoliczności (np. związanych z treścią stanowisk procesowych pozwanych albo określonym etapem postępowania sądowego).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny - na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. – orzekł o oddaleniu zażalenia.